

Handbok för fastighetsägare En- och tvåbostadshus och fritidshus

Råd och anvisningar för transport, förvaring och dimensionering av hushållsavfall i Hässleholms kommun

HÄSSLEHOLM MILJÖ AB
VI BRINER FÖR EN HÅLLBAR FRAMTID

Inledning

Dessa råd och anvisningar ska vara ett stöd för fastighetsägare. Anvisningarna ska samtidigt vägleda planerare, projektörer, byggherrar och exploatörer samt kommunens tjänstemän och politiker i arbetet med avfallsfrågor samt vid planering av nya bostadsområden, för att medverka till en god avfallshantering.

För en- och tvåbostadshus som ingår i gemensam avfallslösning hänvisas till råd och anvisningar för flerbostadshus.

Mycket tyder på att rätt planerade, estetiskt tilltalande och välskötta avfallsutrymmen bidrar till minskad skadegörelse, minskat städbehov, ökad trygghet och ökad trevnad för användarna. Bra avfallsutrymmen och hämtningsplatser kan också inbjuda användarna till att avfallet hanteras rätt.

Om anvisningarna i denna handbok används rätt kan renhållarnas arbetsmiljö förbättras, framkomligheten för både hämtningsfordon samt hämtningspersonal säkerställas och tillgängligheten för avfallslämnare förbättras.

Aktuell lagstiftning samt erfarenheter från avfallsbranschen ligger till grund för råden och anvisningarna. Kommunens föreskrifter om avfallshantering och taxa måste tillämpas i varje enskilt fall för att få en heltäckande bild av vad som gäller. Mer information finns att hämta på kommunens hemsida.

I texten har ordet ska använts då det finns ett krav i lagstiftningen som ligger till grund för påståendet. Krav på byggnader gäller när en byggnad uppförs eller byggs till. Om det står bör betyder det att det är en stark rekommendation. Arbetsmiljökraven gäller alltid när avfall hanteras yrkesmässigt, både vid befintlig och vid ny bebyggelse.

Bestämmelser om avfallsutrymmen och hämtningsvägar finns i Boverkets byggregler, Arbetsmiljöverkets författningssamling samt i lokala föreskrifter om avfallshantering.

Om det finns motstridiga uppgifter i dessa riktlinjer gäller alltid lagar, förordningar och beslut meddelade av myndigheter, före denna handbok.

Transportvägar för fordon och hämtningspersonal

Transportväg för insamlingsfordon

Vägen är chaufförens arbetsplats. Framkomligheten och sikten ska därför vara god. Det är alltid kommunen eller chauffören som avgör om en väg är farbar eller inte. Chauffören kan aldrig tvingas att ta risker eller köra på en väg som han/hon bedömer inte är framkomlig.

Transportväg och vändplatser:

- ska ha en hårdgjord körbana.
- bör utformas för minst belastningsklass 2 (BK2).
- bör vara minst 5,5 meter bred om körning i båda riktningarna förekommer. Om parkering tillåts bör vägen vara bredare. Om vägen är mötesfri och det inte finns parkerade fordon kan vägen vara smalare men den bör vara minst 3,5 meter. Träd och annan växtlighet får inte inkräkta på vägbredden. Se figur 2.
- ska ha en fri höjd av minst 4,5 meter. Träd och växtlighet får inte inkräkta på den fria höjden. Se figur 2.
- som är återvändsgata bör ha vändmöjlighet för hämtningsfordon. Vändplan för en normal sopbil bör ha en diameter av 18 meter med en hindersfri remsa på ytterligare 1,5 meter runt om. Alternativ till detta kan vara en vändplats eller en trevägskorsning som möjliggör en så kallad T-vändning. Olika exempel på vändmöjligheter redovisas i figur 1.
- ska ha fri sikt och god framkomlighet.
- ska vara snöröjd och halkbekämpad vintertid. Snövallar får inte inkräkta på vägbredden.

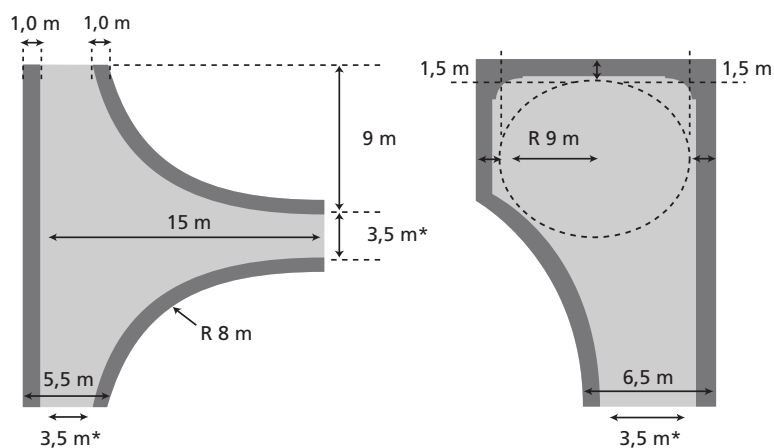
Väghållaren är ansvarig för vägens utformning, skyltning, skötsel och framkomlighet. Vägverket, kommunen, privat vägförening eller enskild fastighetsinnehavare kan vara väghållare.

Körning på gång- och cykelväg är inte tillåten. Dispens kan sökas hos kommunen eller fastighetsinnehavaren om det inte finns, eller går att anordna, andra lösningar.

Transportväg får inte planeras så att hämtningsfordon måste backas eftersom backning är förenat med stora risker. Backning får inte förekomma annat än i undantagsfall och får endast tillämpas för att vända ett fordon och då ska det ske på en anvisad vändplats. Nödvändig backning måste alltid kunna ske på ett betryggande sätt och får inte förekomma på gång- och cykelvägar, i bilfria områden, intill lekplatser, bostadsentréer, skolor, förskolor eller äldreboenden. Det är alltid chauffören som avgör om det är möjligt att vända med fordonet eller inte.

Figur 1

Olika slags vändplatser

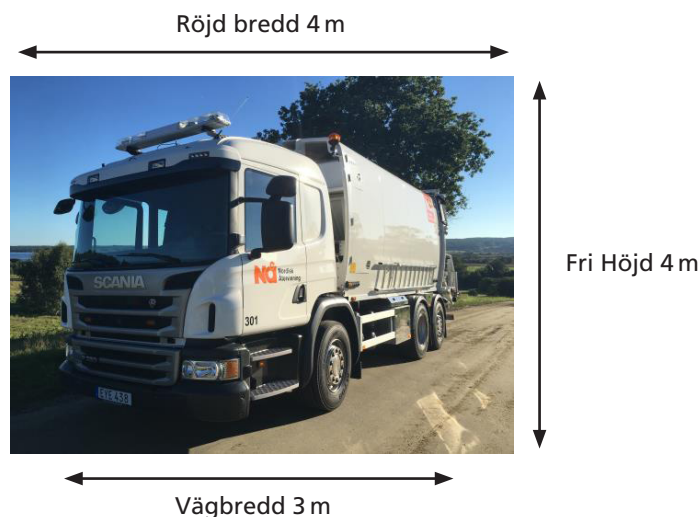
*Gäller mötesfri väg med p-förbud.

Figur 2

Mått på vägutrymme

Uppställningsplats för fordon

Sopbilen får inte hindra annan trafik när den står still och avfall lastas i. Platsen måste vara så stor att det finns plats att hantera kärl på platsen. Ytan ska vara plan och hårdgjord. Vid hantering av kärl kan en svag lutning accepteras. Kommunen avgör om ytan är godkänd för ändamålet.

Dragväg för kärl

Väg mellan hämtställe eller kärl och sopbilens lastningsplats som används för manuell hämtning, det vill säga där sophämtaren drar eller skjuter kärl, benämns här som dragväg. Det är fastighetsinnehavarens ansvar att se till att dragvägen uppfyller krav för hantering av kärl. Kommunen avgör om gångvägen uppfyller kraven eller ej.

Dragväg för kärl:

- ska vara jämn, hårdgjord och utan trånga passager eller hinder vid varje tömningstillfälle.
- Trappsteg och kullersten får inte förekomma.
- ska hållas halkfri och fri från snö.
- ska vara så kort som möjligt.
- bör vara minst 1,2 meter bred och om den ändrar riktning bör bredden där vara minst 1,35 meter.
- bör ha minst 2,1 meters fri höjd.
- bör inte ha någon lutning. Om lutning inte kan undvikas bör den inte överstiga 1:20 för att belastningen ska vara acceptabel och får inte överstiga 1:12.

Hämtningsplatser

Dimensionering

En- och tvåbostadshus och fritidshus sorterar brännbart avfall, matavfall, tidningar och förpackningar av plast, papper, glas och metall i ett insamlingssystem med två stycken kärl med vardera fyra fack för olika sorterade avfallsfraktioner, s.k. fyrfackskärl. Vid behov kan fastighetsinnehavaren behöva komplettera fyrfackskärlen med extrakärl för insamling av brännbart avfall, tidningar, plast- och pappersförpackningar.

Utöver plats för fyrfackskärl kan utrymme behövas för extrakärl och trädgårdskärl.

Minsta mått som rekommenderas för varje kärl, inklusive behövligt mellanrum, anges i tabellen nedan.

Tabell 1 Rekommenderade kärldimensioner för en- och tvåbostadshus och fritidshus

Volym	Bredd	Djup	Höjd
Fyrfackskärl			
370 liter (2 st)	180 cm	130 cm	200 cm
Enfackade extrakärl			
190 liter	60 cm	75 cm	200 cm
240 liter	65 cm	80 cm	200 cm
370 liter	80 cm	90 cm	200 cm
Trädgårdskärl			
190 liter	60 cm	75 cm	200 cm
370 liter	80 cm	90 cm	200 cm

Tak över behållare rekommenderas inte.

Placering - enskild hämtning vid varje fastighet

Hämtning av kärl- och säckavfall sker normalt vid fastighetsgränsen så nära uppställningsplats för hämtningsfordon som möjligt.

Inom detaljplanelagt område ska kärl placeras högst 5 meter från uppställningsplats för hämtningsfordon. Utanför detaljplanelagt område och samlad bebyggelse får kärl placeras högst 10 meter från avfallsfordonets uppställningsplats. Kärlets handtag ska vara placerat utåt mot hämtningspersonalen.

Trånga områden

Befintliga områden med tät småhusbebyggelse och vägbredd under ca 3,5 meter medför en dålig arbetsmiljö för sophämtaren och en ökad risk för olyckor. Ofta saknas också vändmöjligheter för sopbilen i sådana områden. Hämtning vid varje hushåll bör därför ersättas med gemensamt hämtställe i anslutning till farbar väg eller till exempel parkeringsplatser. Om förhållandena är besvärliga och de boende inte själva tar initiativ till en förändring kan kommunen, renhållaren eller Arbetsmiljöverket stoppa hämtningen i ett område. I avvaktan på att ett gemensamt hämtställe anordnas kan kommunen anvisa en tillfällig plats dit de boende kan ställa fram sina enskilda kärl på tömningsdagen.

Brandskydd

Eftersom avfall är lättantändligt och brinner bra är brandskydd mycket viktigt. Fristående avfallskärl ska placeras 2-3 meter från fasad för att förhindra spridning av eventuell brand. Brandsläckare rekommenderas.

Frågor om brandskydd lämnas av Räddningstjänsten. Svenska Brandskyddsföreningen, www.brandskyddsforeningen.se, kan också ge råd om brandskydd.

Latrinhämtning

Hämtning av latrin kan vara både tungt och otrevligt. Latrinbehållare ska vara placerade vid farbar väg där fordon kan stanna. Latrinbehållarna hämtas inte i toalettutrymme. Lyfthjälpmiddel ska kunna användas.

Skötsel

Fastighetsägaren ansvarar för skötsel och underhåll av avfallsutrymmen. Avfallskärl ska rengöras vid behov.

Avfall som innehåller matrester eller annat som kan ruttna börjar lukta efter en tid. Ju varmare förvaring desto snabbare sker nedbrytningsprocesser som ger upphov till lukt. Flugor och andra djur kan känna lukt på långt avstånd och söker sig till avfallet. Lukt och flugor kan vara besvärande för hämtningspersonalen. Det kan avhjälpas genom att förvaring sker vid så låg temperatur som möjligt, så kort tid som möjligt och genom aktiv flugbekämpning i avfallsutrymmen, till exempel "flugremsor". God hygien och rengöring är också mycket viktig. Smutsiga behållare kan medföra olägenheter även när de är tomma och illaluktande nedbrytningsprocesser kan starta snabbare när de fylls med avfall.

